

**2014–2020 METŲ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 8 PRIORITETO „SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMAS IR KOVA SU
SKURDU“ JUNGTINĖS PRIEMONĖS NR. J04-CPVA-V „PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ
PROFILAKTIKOS, DIAGNOSTIKOS IR GYDYMO KOKYBĖS IR PRIEINAMUMO
GERINIMAS“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS Nr. 1**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ jungtinės priemonės Nr. J04-CPVA-V „Priklausomybės ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo kokybės ir prieinamumo gerinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – Paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.1.3 uždavinio „Pagerinti sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms ir sumažinti sveikatos netolygumus“ ir 8.4.2 uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms ir skatinti sveiką senėjimą“ jungtinės priemonės Nr. J04-CPVA-V „Priklausomybės ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo kokybės ir prieinamumo gerinimas“ finansuojamas veiklas, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas) įgyvendinimo priežiūrą.

Jungtinė priemonė Nr. J04-CPVA-V „Priklausomybės ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo kokybės ir prieinamumo gerinimas“ jungia iš Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ERPF) finansuojamą priemonę Nr. 08.1.3-CPVA-V-608 „Priklausomybės ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo kokybės ir prieinamumo gerinimas“ ir iš Europos socialinio fondo (toliau – ESF) finansuojamą priemonę Nr. 08.4.2-CPVA-V-621 „Priklausomybės ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo kokybės ir prieinamumo gerinimas“.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programos patvirtinimo“;

2.2. 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programą, patvirtintą LR Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“;

2.3. 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos administravimo taisyklės);

2.4. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.5. 2014–2020 m. Rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitikties ES struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintas Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo

veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (aktuali redakcija, galiojanti nuo 2014 m. liepos 4 d., paskelbta ES struktūrinių fondų interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt (toliau – interneto svetainė www.esinvesticijos.lt), su vėlesniais pakeitimais);

2.6. Sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. V-815 „Dėl sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų planas) 2 priedą „Priklausomybės nuo alkoholio bei kitų psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos, gydymo bei socialinės integracijos paslaugų prieinamumo didinimo krypties aprašas“;

2.7. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos sprendimu, 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.1.3 konkretaus uždavinio „Pagerinti sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms bei sumažinti sveikatos netolygumus“ ir 8.4.2 konkretaus uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms grupėms, ir skatinti sveiką senėjimą“ priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-783 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos sprendimu, 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.1.3 konkretaus uždavinio „Pagerinti sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms bei sumažinti sveikatos netolygumus“ ir 8.4.2 konkretaus uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms grupėms, ir skatinti sveiką senėjimą“ priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“;

2.8. Priklausomybės ligų gydymo ir reabilitacijos standartus, patvirtintus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-204 „Dėl priklausomybės ligų gydymo ir reabilitacijos standartų patvirtinimo“;

2.9. 2009–2015 metų priklausomybės ligų gydymo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-1288 „Dėl 2009–2015 metų priklausomybės ligų gydymo programos patvirtinimo“;

2.10 Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. V-761 „Dėl 2014–2020 metų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos valstybės projektų planavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Valstybės projektų planavimo tvarkos aprašas). Valstybės projektų planavimo tvarkos aprašas skelbiamas http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/teises_aktai/1V-316_RedakcijaNr_6.pdf.

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“.

4. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija) ir viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija CPVA).

5. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negrąžinamoji subsidija.

6. Projekto (-ų) atranka pagal Priemonę bus atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

7. Pagal Aprašą projektui/projektams įgyvendinti numatoma skirti iki **7 712 315,00 eurų** (septynių milijonų septynių šimtų dvylikos tūkstančių trijų šimtų penkiolikos eurų), iš kurių iki 6 555 468,00 eurų (šešių milijonų penkių šimtų penkiasdešimt penkių tūkstančių keturių šimtų šešiasdešimt aštuonių eurų) – Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondas – 4 830 862,00 eurai, Europos socialinis fondas – 1 724 606 eurai) lėšos, iki 852 505,00 eurų (aštuonių šimtų penkiasdešimt dviejų tūkstančių penkių šimtų penkių) – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos pagal Nr. 08.1.3-CPVA-V-608 priemonę ir 304 342,00 eurų (trijų šimtų keturių tūkstančių trijų šimtų keturiasdešimt dviejų eurų) – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos pagal Nr. 08.1.3-CPVA-V-621 priemonę. Pagal jungtinę priemonę Nr. J04-CPVA-V nenumatomas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų rezervas

8 Priemonės tikslas – įdiegti integruotą priklausomybės nuo alkoholio bei kitų psichoaktyvių medžiagų prevencijos, gydymo bei socialinės integracijos sistemą, kuri padidintų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros bei socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę asmenims, piktnaudžiaujantiems alkoholiu ir kitomis psichoaktyviosiomis medžiagomis ir priklausomiems nuo jų, socialinės rizikos šeimoms bei jose gyvenantiems vaikams mažinant jų socialinę atskirtį.

9 Pagal Aprašą remiamos šios veiklos:

9.1. veiklos, finansuojamos ERPF lėšomis:

9.1.1. priklausomybės ligų centrų infrastruktūros modernizavimas: statinių ir (ar) patalpų, susijusių su priklausomybės ligų profilaktika, diagnostika ir gydymu, statyba, rekonstrukcija ir remontas;

9.1.2. priklausomybės ligų centrų įrangos ir baldų, skirtų priklausomybės ligų profilaktikai, diagnostikai ir gydymui užtikrinti, įsigijimas;

9.1.3. priklausomybės ligų centrų aprūpinimas specialiaisiais automobiliais mobiliosioms (išvažiuojamosioms konsultacijoms) sveikatos priežiūros paslaugoms teikti;

9.2. veiklos, finansuojamos ESF lėšomis:

9.2.1. tyrimų, analizių ir vertinimų priklausomybių ligų srityje atlikimas

9.2.2. ankstyvosios intervencijos, priklausomybių gydymo, socialinės integracijos ir žemo slenksčio paslaugų teikimo Lietuvoje modelio sukūrimas, išbandymas ir įdiegimas į praktiką (reikalingų tvarkų, metodikų ir pan. parengimas, sveikatos priežiūros ir kitų įstaigų, kurias apims modelis, specialistų mokymai dėl modelio praktinio taikymo, visuomenės informavimo veiksmai apie kuriamą ir taikomą paslaugų teikimo modelį). Modelio sukūrimas ir įdiegimas tai minėtų paslaugų atlikimo procedūrų parinkimas, jų eiliškumo nustatymas, kompetencijos nustatymas institucijoms, dalyvaujančioms ar dalyvausiančioms ankstyvosios prevencijos, priklausomybių gydymo, socialinės integracijos ir žemo slenksčio paslaugų teikime, šių institucijų funkcijų apibrėžimas ir pan.

9.2.3. psichikos sveikatos centrų specialistų kvalifikacijos tobulinimas, mokymo programų, skirtų psichikos sveikatos centrų specialistų kvalifikacijai tobulinti, parengimas bei priklausomybės ligų ankstyvosios diagnostikos ir ambulatorinio gydymo psichikos sveikatos centruose metodikų, rekomendacijų parengimas.

10. Pareiškėjas, siekdamas optimalių projekto įgyvendinimo rezultatų, taip kaip numatyta Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų plano 2 priede „Priklausomybės nuo alkoholio bei kitų psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos, gydymo bei socialinės integracijos paslaugų prieinamumo didinimo krypties aprašas“ ir ten kur galima, teikdamas projektinį pasiūlymą turėtų pasirinkti vykdyti ERPF ir ESF lėšomis finansuojamas veiklas, kurios sistemiskai papildytų viena kitą.

11. ERPF lėšomis finansuojamos veiklos, susijusios su priklausomybių ligų centrų statinių rekonstrukcija, finansuojant ir pastatų energetinio efektyvumo didinimo priemones, gali būti finansuojamos, jei jos nefinansuojamos pagal Veiksmų programos 4.3 konkretų uždavinį „Sumažinti energijos suvartojimą viešojoje infrastruktūroje ir daugiabučiuose namuose“, už kurį atsakinga Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Taip pat EERPF lėšomis finansuojamos

veiklos, susijusios su priklausomybės ligų centrų infrastruktūros modernizavimu, gali būti finansuojamos, jei jos nefinansuojamos pagal Veiksmų programos 8.1.1. konkretaus uždavinio „Padidinti bendruomenėje teikiamų socialinių paslaugų dalį pereinant nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų“ įgyvendinimo priemonę Nr. 08.1.1-CPVA-R-407 „Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“, už kurios įgyvendinimą atsakinga Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

12. Pagal Apraše nurodytas remiamas veiklas valstybės projektų sąrašą numatoma sudaryti/kvietimą (-us) teikti paraiškas numatoma paskelbti 2015 m. IV ketvirtį.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

13. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai ir partneriai yra:

Fon- das	Remiamos veiklos Nr. (Aprašo punktas)	Remiama veikla	Galimi pareiškėjai	Galimi partneriai
ERPF	9.1.1.	Priklausomybės ligų centrų infrastruktūros modernizavimas: statinių ir (ar) patalpų, susijusių su priklausomybės ligų profilaktika, diagnostika ir gydymu, statyba, rekonstrukcija ir remontas.	Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių priklausomybės ligų centrai	Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių priklausomybės ligų centrai
	9.1.2.	Priklausomybės ligų centrų įrangos ir baldų, skirtų priklausomybės ligų profilaktikai, diagnostikai ir gydymui užtikrinti, įsigijimas.		
	9.1.3.	Priklausomybės ligų centrų aprūpinimas specialiaisiais automobiliais mobiliosioms (išvažiuojamosioms konsultacijoms) sveikatos priežiūros paslaugoms teikti.		
ESF	9.2.1.	Tyrimų, analizių ir vertinimų priklausomybės ligų srityje atlikimas	Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių priklausomybės ligų centrai	Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių priklausomybės ligų centrai
	9.2.2.	Ankstyvosios intervencijos, priklausomybės ligų gydymo, socialinės integracijos ir žemo slenksčio paslaugų teikimo Lietuvoje modelio sukūrimas, išbandymas ir įdiegimas į praktiką (reikalingų tvarkų, metodikų ir pan. parengimas, modelio išbandymas, mokymai sveikatos priežiūros įstaigų ir kitų įstaigų, kurias apims modelis, specialistams dėl modelio praktinio taikymo, visuomenės informavimo veiksmai apie kuriamą ir taikomą paslaugų teikimo modelį).		
	9.2.3.	Psichikos sveikatos centrų specialistų kvalifikacijos tobulinimas, mokymo programų, skirtų psichikos sveikatos centrų specialistų kvalifikacijai tobulinti, parengimas bei priklausomybės ligų ankstyvos diagnostikos ir ambulatorinio		

		gydymo psichikos sveikatos centruose metodikų, rekomendacijų parengimas.		
--	--	--	--	--

14. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

15. Papildomi reikalavimai pareiškėjams ir partneriams:

Eil. Nr.	Pareiškėjas/Partneris	Reikalavimai
1.	Vilniaus, Kauno apskrities, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių priklausomybės ligų centrai	1.1. Turėti galiojančią licenciją verstis asmens sveikatos priežiūros veikla ir teikti šias paslaugas: - antrinės stacionarinės sveikatos priežiūros: priklausomybės ligų psichiatrijos II; - antrinės ambulatorinės sveikatos priežiūros: priklausomybės ligų psichiatrijos; - jei projekto veikla susijusi su gydymo paslaugų teikimu vaikams, turintiems psichikos ir elgesio sutrikimų dėl psichoaktyvių medžiagų vartojimo, būtina turėti ir licenciją teikti antrinės ambulatorinės sveikatos priežiūros: vaikų ir paauglių psichiatrijos.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

16. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendrusius reikalavimus.

17. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius kriterijus:

17.1. pagal priemonę Nr. 08.1.3-CPVA-V-608 parengto projekto veiklos ir pareiškėjai yra numatyti bent viename iš Sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. V-815 „Dėl sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų plano patvirtinimo“ 2 priedo „Priklausomybės nuo alkoholio bei kitų psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos, gydymo bei socialinės integracijos paslaugų prieinamumo didinimo krypties aprašas“ 9.3.1, 9.3.2, 9.3.3, 9.5.1 papunkčių;

17.2. pagal priemonę Nr. 08.4.2-CPVA-V-621 parengto projekto veiklos ir pareiškėjai yra numatyti bent viename iš paminėto dokumento 9.1, 9.4, 9.5.1 (išskyrus Priklausomybių ligų centrų aprūpinimą automobiliais), 9.5.2, 9.5.3, 9.5.7, 9.5.9, 9.6, 12.1 ir 12.3 papunkčių.

18. Pagal šį Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

19. Teikiamų pagal Aprašą projektų veiklos turi būti baigtos ne vėliau nei iki 2023 m. rugsėjo 1 d.

20. Projekto veiklos turi būti vykdomos tik Lietuvos Respublikoje.

21. Pagal projektą paslaugos teikiamos šioms tikslinėms gyventojų grupėms: asmenims, sergantiems priklausomybe nuo opioidų; vaikams, turintiems psichikos ir elgesio sutrikimų dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo; suaugusiems asmenims, piktnaudžiaujantiems alkoholiu;

socialinės rizikos šeimoms, piktnaudžiaujančioms alkoholiu, psichoaktyviomis medžiagomis, psichikos sveikatos centrų ir kt. įstaigų specialistai, dirbantys su asmenimis sergančiais priklausomybe nuo opioidų, alkoholio, psichoaktyvių medžiagų.

22. Projektu turi būti siekiama visų atitinkamai Aprašo veiklai, pagal kurią įgyvendinamas projektas, priskirtų žemiau išvardintų stebėsenos rodiklių, kurių skaičiavimo aprašai patvirtinti Priemonių įgyvendinimo plane ir paskelbti interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt:

Eil. Nr.	Rodiklio kodas	Stebėsenos rodiklio pavadinimas	Pasirenkamas vykdant veiklas Nr. (nurodomi atitinkami šio Aprašo punktai)
1.	P.B.236	„Gyventojai, turintys galimybę pasinaudoti pagerintomis sveikatos priežiūros paslaugomis“	9.1.1.-9.1.3.
2.	P.S.363	„Viešasis sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos, kuriose pagerinta paslaugų teikimo infrastruktūra“	9.1.1.-9.1.3.
3.	P.S.371	„Savivaldybės, kuriose įdiegti inovatyvūs viešųjų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo modeliai, pagerinantys sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms“	9.2.2-9.2.3.
4.	R.N.601	„Pacientai, kuriems pagerinta paslaugų kokybė ir prieinamumas“	9.1.1.-9.1.3.
5.	P.N.602	„Mokymuose dalyvavę sveikatos priežiūros ir kiti specialistai“	9.2.2.-9.2.3.
6.	R.N.623	„Vaikų, turinčių psichikos ir elgesio sutrikimų dėl psichoaktyvių medžiagų vartojimo, kuriems suteiktos gydymo ir socialinės integracijos paslaugos, aprėptis“	9.2.1.
7.	R.N.624	„Suaugusių asmenų, piktnaudžiaujančių alkoholiu, kuriems suteiktos gydymo ir socialinės integracijos paslaugos, aprėptis“	9.1.1.-9.1.3.
8.	R.N.625	„Socialinės rizikos šeimų, piktnaudžiaujančių alkoholiu, psichotropinėmis medžiagomis ir kurioms suteiktos gydymo ir socialinės integracijos paslaugos, aprėptis“	9.1.1.-9.1.3.

23. Projekto parengtumo reikalavimai nėra taikomi.

24. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

25. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

26. Pagal šį Aprašą valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) 107 straipsnyje ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

IV SKYRIUS TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

27. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties ES struktūrinių fondų reikalavimams, kurios paskelbtos svetainėje www.esinvesticijos.lt, išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

28. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

29. Pareiškėjas ir (arba) partneris savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo.

30. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) lėšų.

31. Pagal šį Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai	ES struktūrinis fondas, iš kurio finansuojama
1.	Žemė	Išlaidos yra netinkamos finansuoti.	
2.	Nekilnojamasis turtas	Išlaidos yra netinkamos finansuoti.	
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Išlaidos yra tinkamos finansuoti.	ERPF

4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	ERPF lėšomis finansuojamų veiklų išlaidos yra tinkamos. ESF lėšomis gali būti finansuojamos mokymo ir ugdymo priemonių, skirtų Aprašo 9.2.2 p. ir 9.2.3 p. veiklų vykdymui, įsigijimo išlaidos.	ERPF/ESF
5.	Projekto vykdymas	Tinkamos finansuoti projekto tiesioginių veiklų, kurių išlaidos nepriskirtos biudžeto 3 ir 4 kategorijoms, vykdymo išlaidos: - projektą vykdančio personalo komandiruočių, kelionių ar stažuočių išlaidos (pagal Aprašo 34 punktą); - projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio ir atlygio projektą vykdančioms fiziniams asmenims pagal paslaugų (civilines), autorines ar kitas sutartis išlaidos; - projekto veiklose dalyvaujančių asmenų darbo užmokesčio išlaidos (šios išlaidos galimos tik iš projekto vykdytojo ir (arba) partnerio nuosavo įnašo); - projekto veiklose dalyvaujančių asmenų komandiruočių, kelionių, dalyvavimo renginiuose ir pan. išlaidos (pagal Aprašo 34 punktą); - galimybių studijos, tyrimų, studijų, metodikų rengimo, mokymų organizavimo ir vykdymo, leidybos ir panašios išlaidos; - investicijų projektų parengimo išlaidos (ERPF); - kitos projekto veikloms įvykdyti būtinos išlaidos.	ESF/ERPF
6.	Informavimas apie projektą	Šiai kategorijai priskiriamos privalomų viešinimo priemonių, nurodytų Projektų taisyklių 450 punkte, rengimo išlaidos, su projekto pristatymu susijusios reprezentacinės išlaidos (išskyrus išlaidas alkoholiui ir tabakui) ir išlaidos kitiems informavimo apie projektą veiksams	ERPF/ESF
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotą projekto išlaidų normą	Projektui taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma netiesioginėms išlaidoms nustatoma vadovaujantis Projektų taisyklių 10 priedu.	ERPF/ESF

32. Pajamoms iš projektų veiklų, gautoms projekto įgyvendinimo metu ir projekto tęstinumo laikotarpiu, yra taikomi reikalavimai, nustatyti Projektų taisyklių 36 skirsnyje.

33. Apraše numatytos Lietuvos teritorijoje komandiruočių, kelionių ar stažuočių metu patirtos kelionių išlaidos finansuojamos pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2015 m. balandžio 24 d. Kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitą, su vėlesniais pakeitimais (redakcija) (prieiga per internetą: http://www.esinvesticijos.lt/docview/?url=/uploads/documents/docs/860_b60a7bc562b2d2a57135d39a39f62b86.doc).

34. Netinkamomis pripažįstamos išlaidos, nurodytos Projektų taisyklių 34 skirsnyje. Taip pat pagal Aprašą paraiškos parengimo išlaidos yra netinkamos finansuoti.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

35. Galimi pareiškėjai turi Ministerijai pateikti projektinį pasiūlymą iki Ministerijos kvietime teikti projektinį pasiūlymą nurodytos datos, pagal formą, nustatytą valstybės projektų atrankos tvarkos apraše, patvirtintame sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. V-761 „Dėl 2014–2020 metų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos valstybės projektų planavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

36. Kartu su projektiniu pasiūlymu galimi pareiškėjai turi pateikti investicijų projektą, parengtą pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš ES struktūrinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką. Ši metodika skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt;

37. Alternatyvų palyginimui ir optimalios alternatyvos pasirinkimo pagrindimui turi būti naudojamas Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodikoje, kuri skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, nurodytas projekto įgyvendinimo alternatyvos analizės metodas;

38. Minimaliai turi būti išnagrinėtos ir palygintos Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodikoje nurodytos projekto įgyvendinimo alternatyvos.

39. Aprašo 37–39 punktuose nustatyti reikalavimai netaikomi, jei projekte numatoma vykdyti tik Aprašo 9.2.1, 9.2.2, 9.2.3 .2.1., 10.2.2, 10.2.3 papunkčiuose nurodytas veiklas.

40. Ministerija, įvertinusi projektinius pasiūlymus, priima sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo sudarymo. Į valstybės projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 37 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgis teisę teikti paraišką finansuoti projektą.

41. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt.

42. Pareiškėjas pildo paraiškos formą ir teikia ją įgyvendinančiajai institucijai per iš ES struktūrinių fondų bendrai finansuojamų Projektų Duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) arba raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką), jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, Projektų taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka. Pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

43. Jei neuztikrinamos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, CPVA paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu ir apie tai paskelbia Projektų taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka.

44. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

44.1. įgaliojimą pasirašyti paraišką, jei paraišką pasirašo ne pareiškėjo organizacijos vadovas;

44.2. Partnerio (-ių) deklaraciją (-as) (taikoma, jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriais);

44.3. Pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumo finansuoti ES fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis klausimyną. Klausimynas skelbiamas adresu: <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/4-priedas-klausimynas-apie-pirkimo-ir-arba-importo-pridetines-vertes-mokescio-tinkamuma-finansuoti-is-europos-sajungos-strukturiniu-fondu-ir-arba-lietuvos-respublikos-biudzeto-lesu>);

44.4. informaciją apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus (paskelbta: <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/3-priedas-informacija-apie-aplinkosauginius-reikalavimus>). *Taikoma, kai projektams reikia atlikti poveikio aplinkai vertinimą, t. y. kai vykdydamas projekto veiklas pareiškėjas turės vykdyti ūkinę veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje).*

44.5. informaciją apie Projektų gaunamas pajamas (jei taikoma; paskelbta: <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/1-priedas-informacija-apie-is-europos-sajungos-strukturiniu-fondu-lesu-bendrai-finansuojamu-projektu-gaunamas-pajamas-1>);

44.6. Iki paraiškos pateikimo įvykdytų viešųjų pirkimų, viršijančių tarptautinio pirkimo vertę, apibrėžtą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 11 str., kurių prašoma finansuoti projekte suma viršija 175 000 EUR, dokumentai;

44.7. Pagrindinio projekto pirkimo, kurio prašoma finansuoti projekte suma sudaro didžiausią projekto biudžeto dalį, dokumentai, jeigu šis pirkimas teikiant projekto paraišką yra įvykdytas;

44.8. jei statinys, kuriame numatoma atlikti statybos darbus, pareiškėjui (partneriui) priklauso ne nuosavybės teise, turi būti pateikta šio turto valdymo sutarties (turto valdymo sutartis turi būti sudaryta ne trumpesniam kaip 5 metų laikotarpiui skaičiuojant nuo projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos ir įregistruota LR nekilnojamojo turto registre) kopija;

44.9. jei statinys, kuriame numatoma atlikti statybos darbus, turi bendraturčių, turi būti pateikta statinio bendraturčių sutikimo vykdyti statybos darbus kopija;

44.10. statytojo, planuojančio įgyvendinti ERPF lėšomis finansuojamą projektą, teisės į žemės sklypą nuosavybės arba kitą nekilnojamą turtą valdymo ar naudojimo teisę patvirtinančių dokumentų kopijos (jei taikoma);

44.11. jei projekte numatomi statybos darbai, patvirtintos statinio projektavimo užduoties kopija. Privaloma pateikti kartu su paraiška tuo atveju, jeigu statinio projektas yra parengtas, bet nėra patvirtintas ir teikiamas kartu su paraiška. Rekomenduojama statinio projektavimo užduotį rengti vadovaujantis Statinio (-ių) ar statinių grupės projektavimo paslaugų viešojo pirkimo rekomendacijų, patvirtintų Viešųjų pirkimų tarnybos 2014 m. gruodžio 31 d. direktoriaus įsakymu Nr. 1S-266 „Dėl Statinio (-ių) ar statinių grupės projektavimo paslaugų viešojo pirkimo rekomendacijų patvirtinimo“, 1 priedu;

44.12. jei projekte numatomi statybos darbai, statinio projekto, parengto ir patvirtinto STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ nustatyta tvarka, kopija. Teikiama visos sudėties statinio techninio projekto elektroninė versija PDF formatu arba kurią būtų galima peržiūrėti naudojantis Microsoft Office programine įranga. Privaloma pateikti kartu su paraiška tuo atveju, jeigu statinio projektas yra patvirtintas ir teikiamas kartu su paraiška;

44.13. jei projekte numatomi statybos darbai, statybą leidžiančio dokumento, išduoto STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ nustatyta tvarka, kopija. Privaloma pateikti kartu su paraiška tuo atveju, jeigu leidimas yra gautas;

44.14. jei projekte numatomi statybos darbai, numatomų sutvarkyti patalpų brėžinius iš inventorinės bylos ir preliminarious darbų apimčių žiniaraščius, kuriuose nurodytos orientacinės darbų kainos, arba dokumentus, kuriuose nustatyta orientacinė patalpų paprastojo remonto kvadratinio metro kaina (tuo atveju, jeigu nėra būtina rengti statinio projekto);

44.15. Paraiškoje numatytas išlaidas pagrindžiančius dokumentus (komercinius pasiūlymus, sutartis, ir kt.);

44.16. Pareiškėjo ir (ar) partnerio įsipareigojimo padengti netinkamas finansuoti, tačiau šiam projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas išlaidas, kurių nepadengia projekto finansavimas, pagrindimo dokumentai (juridinio asmens valdymo organo, turinčio kompetenciją priimti atitinkamą sprendimą, ministerijos kaip asignavimų valdytojos garantinis raštas, savivaldybės tarybos sprendimas, banko sąskaitos išrašas, paskolos sutartis, garantinis banko raštas ir kt.);

45. Visi Aprašo 45 punkte nurodyti priedai turi būti teikiami per DMS (arba raštu, jei DMS funkcinės galimybės tuo metu nėra užtikrinamos). Jei priedai teikiami ne kartu su paraiška, jie turi būti pateikti iki paraiškai teikti nustatyto termino paskutinės dienos. Paraiškos pateikimo data ir laikas nustatomi pagal paskutinio pateikto priedo pateikimo datą ir laiką.

46. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma valstybės projektų sąrašė.

47. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 5 skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius CPVA konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta įgyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

48. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių 7, 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka, pagal Aprašo 1 priede „Projektų tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus tinkamumo finansuoti vertinimo reikalavimus.

49. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo paraiškos gavimo dienos.

50. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS (arba raštu, jei DMS funkcinės galimybės tuo metu nėra užtikrinamos).

51. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Projektų taisyklių 14–16 skirsniuose. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS (arba raštu, jei DMS funkcinės galimybės tuo metu nėra užtikrinamos) per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

52. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

53. Sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

54. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS (arba raštu, jei DMS funkcinės galimybės tuo metu nėra užtikrinamos) pateikia šį sprendimą pareiškėjams.

55. Pagal šį Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės sutartys.

56. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą bei nurodo pasiūlymo pasirašyti sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius sutarties, pasiūlymas pasirašyti sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti sutarties pasirašymo terminą.

57. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas vienu iš šių būdų:

57.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas;

57.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumentų formą pasirenka projekto vykdytojas.

58. Projekto sutartį pasirašo įgyvendinančiosios institucijos – viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros ir pareiškėjo įgalioti asmenys. Su pareiškėju sudarius sutartį, pareiškėjas tampa projekto vykdytoju.

VI SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

59. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, kurios forma nustatyta Projektų taisyklių 4 priede, ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus. Projektui taip pat taikomi reikalavimai, nustatyti šiame Apraše.

60. Projekto vykdytojas projektui įgyvendinti turi suformuoti projekto komandą, kurios nariai turėtų patirties projektų valdymo (infrastruktūros, metodikų rengimo, tyrimų atlikimo ar kt. srityse priklausomai nuo projekte numatomų vykdyti veiklų specifikos), projektų finansų valdymo, viešųjų pirkimų vykdymo, specifinės įrangos (jei projekte numatyta įsigyti specifinę įrangą) techninių specifikacijų rengimo, statybos projektų valdymo (jei projekte numatyti statybos darbai) srityse.

61. Įstaigos turi užtikrinti, kad ERPF lėšomis įsigytas, naujai pastatytas, rekonstruotas ar kitaip atnaujintas turtas būtų naudojamas ne mažiau kaip 5 metus po projekto užbaigimo, o turtą praradus ar sugadinus jis būtų visiškai atstatytas.

62. Projekto vykdytojas vykdamas ERPF lėšomis finansuojamas veiklas po projekto įgyvendinimo 5 metus kiekvienais metais, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kalendorinių metų pabaigos, įgyvendinančiai institucijai per DMS (arba raštu, jei DMS funkcinės galimybės tuo metu nėra užtikrinamos) privalo pateikti ataskaitą pagal Projektų taisyklių 8 priede nustatytą formą, kuri skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt.

63. Pareiškėjai ir projekto vykdytojai turi teisę apskusti įgyvendinančiosios institucijos, Ministerijos veiksmus arba neveikimą Projektų taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

64. Aprašo keitimo tvarka yra nustatyta Projektų taisyklių 11 skirsnyje.

65. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.